

[Poul Dam.]

former; det er en skoleform med ganske selvstændige fordele, som vi ikke kan være foruden i det danske skolebillede.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Jeg vil først takke alle partier for tilslutningen gennem deres ordførere. Den eneste af ordførerne, der var skeptisk på sit partis vegne, fik jo undsætning — det skal jeg vende tilbage til.

Jeg er helt enig med hr. Kaj Rasmussen i at understrege — noget som også hr. Poul Dam var inde på — selve opholdets meget stimulerende indflydelse på de unge. Vi skal jo normalt ikke blande medlemmernes private, daglige erhverv ind i debatterne her, men jeg synes, det er værdifuldt, at en ordfører, der henter sin erfaring fra erhvervsvejlederfeltet, netop understreger, hvad han af erfaring har oplevet i retning af efterskoleopholdets gode, stimulerende indflydelse.

Både hr. Kaj Rasmussen og flere andre ordførere gjorde nogle bemærkninger om prøverne. Det blev alt sammen, hvad skal vi sige, gjort meget behersket, og der er heller ingen anledning til andet. Vi kan i udvalget se på de enkeltheder, man måtte ønske drøftet. Men det afgørende er, som det også fremgår af lovforslagets bemærkninger, at man har ønsket fra skolernes side at få denne mulighed for prøver, og det er netop — som det blev understreget af hr. Skov Thulesen, tror jeg — frivilligt for skolerne og frivilligt for eleverne, om man vil have det. Jeg håber også, man vil være enig med mig i det, jeg har sagt til skolerne, nemlig at netop når det er frivilligt for skolen, må det gøres helt klart for eleverne, når de kommer på skolen, om de har mulighed for at få prøve eller ikke. Eleverne må vide, hvad de går ind til; men skolen må lægge sin pædagogik an, som den nu engang helst vil.

Jeg vil gerne i forbindelse med spørgsmålet om prøverne citere en begrundelse, som jeg synes ligesom samler de synspunkter, der har været fremført. Den er skrevet af et tidligere udmærket medlem af denne forsamling, hr. Baunsbak-Jensen, der i Højskolebladet nr. 1, 6. januar 1967 siger:

„Naturligvis vil det give anledning til drøftelse, at der bliver givet mulighed for

afsluttende, officielle prøver i den frie efterskole; men i det nye samfund, hvor valgskolen vil bygge på det princip, at eleverne kan hente deres viden fra mange forskellige undervisningsgrene, vil det ikke være muligt at fastholde, at den uddannelse, 8.000 unge får på 110 efterskoler, ikke — hvis det ønskes — skal kunne bruges sammen med undervisning hentet andre steder fra.“

Det er det helt afgørende synspunkt, hvis bare man fastholder frivilligheden; skal vi have skolen bygget ind i systemet og netop ikke isoleret, er det sikkert en rigtig foranstaltning.

Hr. Skov Thulesen udtrykte vel ikke bekymring, men pegede dog på, at elevtallet var gået ned. Ja, det er rigtigt, og det er også rigtigt, som hr. Skov Thulesen sagde, at det først og fremmest hænger sammen med nedgangen i årskuldene. Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, som det er fremhævet i bemærkningerne til lovforslaget, at selv om elevtallene er gået ganske kraftigt ned i de sidste 5 år, er det, vi kalder årselevtallet, konstant eller endda steget en ganske lille smule, fordi der samtidig er sket det meget lykkelige, at årskurserne er blevet længere. Skolernes kapacitet bliver altså udnyttet fuldt så godt som før.

Jeg er helt parat til i udvalget at se på dette med de erhvervsprægede uddannelser. Jeg kan ikke lade være at nævne — og det kan hr. Skov Thulesen jo nemt få konstateret rigtigheden af — at hvis man om søndagen slår op f. eks. i Jyllands-Posten, som er et udmærket blad på mange måder, og ser på annoncesiderne, vil man konstatere, tør jeg nok sige, at nogle af efterskolerne og ungdomsskolerne kører på det erhvervsprægede i en grad, som i hvert tilfælde folkeskolen næppe ville kunne få lov til, hvis den skulle være i overensstemmelse med loven. Der er altså nogle problemer dér, vi må se lidt nærmere på. Det er givet, at der er behov for, at det erhvervsprægede spiller med ind. Jeg er også helt enig i, at det ikke skal være det, der dominerer billedet, for så ville vi få en anden skoleform end den, vi hidtil har kendt.

Både fru Ellen Strange Petersen og hr. Skov Thulesen var inde på spørgsmålet om tilskudsbestemmelserne. Hvad egentlig nye tilskudsregler angår, må vi, som hr.